

VAD ÄR DITT NÄSTA STEG?

Välkommen till arbetslivet! ▶

TIPS INFÖR JOBBSÖKANDET

Hitta ett intressant jobb

Var aktiv och ta kontakt med arbetsplatser som du är intresserad av. **Ibland kan du hitta jobb som inte lediganslagits.**

Det är viktigt att du vet vad du söker. Ta reda på fakta om arbetsplatsen genom t ex företagets hemsidor.

Satsa på din ansökan

En personlig arbetsansökan skiljer sig från mängden, men undvik att gå till överdrift. Be någon bekant om respons på din ansökan innan du skickar iväg den.

Beskriv i din ansökan vad du kan erbjuda arbetsplatsen som arbetstagare.

Berätta i din ansökan vad du kan och var stolt över dina kunskaper.

Förutom tidigare arbetserfarenhet, eller om du saknar sådan, kan du berätta om kunskaper du fått genom t ex fritidsintressen eller frivilligarbete.

Be dina tidigare förmän eller fritidsinstruktörer om referenser.

Förbered dig inför din intervju

Om du blir kallad till intervju, **fundera i förväg på vad du kan få för frågor och hur du skulle kunna svara på dem.**

Förbered dig på att arbetsgivaren i slutet av intervjun kan fråga om du har några frågor om arbetsplatsen.

Kom ihåg att vara artig och ge ett städlat intryck.

Kom ihåg att du inte behöver svara på alla frågor (gällande t ex din familjesituation eller din politiska ståndpunkt).

NÄR DU HAR FÅTT JOBBET

Gör ett skriftligt anställningsavtal

Kom ihåg att du har rätt att bekanta dig med avtalet i lugn och ro. Om det är någonting som känns oklart, så behöver du inte genast underteckna avtalet. Du kan t ex fråga dina föräldrar eller be fackförbundet om råd.

Beställ skattekort från vero.fi och ge det till din arbetsgivare redan innan anställningen påbörjas.

Du har ingen prøvotid om ni inte har kommit överens om det senast då anställningen påbörjas.

Ta reda på vilket fackförbund som gäller för din bransch och om det finns någon förtroendeman eller annan representant för personalen på din arbetsplats. Ditt fackförbund och förtroendemannen eller annan representant för personalen på din arbetsplats kan stöda dig om du får problem på din arbetsplats.

Lön för utfört arbete

Om du inte vet vilken lön du har rätt till, kan du rådfråga ditt eget fackförbund.

Du kan få högre lön än avtalsenlig minimilön men aldrig lägre.

Kom ihåg att kontrollera löneutdraget: lönesumman, möjliga övertids- och veckoslutstillägg, skatteprocenten samt avgifter för tjänstepension och arbetslöshetsförsäkringsavgifter.

För övertid och helgdagar har du rätt till extra ersättning. Du kan tacka nej till övertid, men det lönar sig att vara flexibel.

När du arbetar har du rätt till årssemester. Du kan även ha rätt till semesterersättning.

För ett tidsbegränsat anställningsavtal måste en giltig orsak, t ex sommarjobb, anges i avtalet.

Lönen betalas till ditt bankkonto och du har rätt att få ett löneutdrag.

När anställningen upphört

Ett arbetsavtal kan vara tidsbestämt eller gälla tills vidare. Ett arbetsavtal som gäller tills vidare avser ett avtal om tillsvidareanställning, som gäller fram till att det sägs upp. Uppsägningen kan göras av den anställda eller arbetsgivaren. Den anställda behöver inte uppge något skäl för sin uppsägning. Arbetsgivaren får däremot inte säga upp en anställd utan ett lagligt skäl.

Ett tidsbundet arbetsavtal upphör utan uppsägningstid eller när det avtalade arbetet är utfört. Ett tidsbundet arbetsavtal kan endast sägas upp om detta har avtalats separat i arbetsavtalet eller under anställningen.

Om parterna har avtalat om en provtid i början av anställningen, kan anställningen under denna period sägas upp för att upphöra omedelbart av den anställda eller arbetsgivaren. För hävande av ett arbetsavtal efter provtiden krävs ett mycket tungt vägande skäl.

Om du har frågor i anslutning till situationer där anställningen upphör, kan du vid behov kontakta förtroendemannen på din arbetsplats eller ditt fackförbund.

HAR DU BLIVIT ARBETSLÖS?

Att ansöka om arbetslöshetsförmån

Anmäl dig som arbetslös arbetssökande hos arbets- och näringsbyrån (TE-byrån) senast den första arbetslöshetsdagen.

Arbetslöshetsförmån ska sökas separat från utbetalaren, som kan vara arbetslöshetskassan eller Fpa.

Om du har varit medlem i en arbetslöshetskassa under en tillräckligt lång tid och uppfyller arbetsvillkoret, kan du få inkomstrelaterad dagpenning från din arbetslöshetskassa. Sök inkomstrelaterad dagpenning enligt kassans anvisningar.

Om du inte är medlem i en arbetslöshetskassa,

ska du söka arbetslöshetsförmån hos Fpa. Fpa betalar antingen arbetsmarknadsstöd eller grunddagpenning för dem som uppfyller arbetsvillkoret.

Grundförutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån är att du står till arbetsmarknadens förfogande och att din arbetsansökan är i kraft enligt TE-byråns anvisningar. Håll din arbetsansökan i kraft och följ TE-byråns anvisningar. Du ska också delta i uppgörandet av en sysselsättningsplan, och aktivt utnyttja tjänster och söka arbete.

Om du får arbete, meddela genast TE-byrån samt arbetslöshetskassan eller Fpa.

**Om du får arbete,
meddela genast
TE-byrån samt
arbetslöshetskassan
eller Fpa.**

VAD ÄR DITT NÄSTA STEG?

www.työelämään.fi

